

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, lipiec 2011

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/90/2011

ZDRADY I ROMANSE

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Dużo słyszy się o zdradach, romansach – bardziej bądź mniej przygodnych relacjach fizycznych, przydarzających się osobom pozostającym w stałych związkach małżeńskich lub partnerskich. Media zasypują nas doniesieniami o kontrowersyjnych znajomościach, jakie nawiązują mężowie stanu i gwiazdy show biznesu. Trudno jednak uwierzyć, że tego typu zachowania dotyczą wyłącznie osób publicznych. Nagłaśniane romanse celebrytów mogą więc sygnalizować szersze zjawisko społeczne – będące efektem przemian więzi międzyludzkich, dotyczące kwestii wyjątkowo ważkich i jako takie zasługujące na uwagę. W lipcowym sondażu¹, po raz pierwszy w historii naszych badań, postanowiliśmy poruszyć te delikatne sprawy. W rezultacie powstały dwa komunikaty, w których opisujemy częstość i charakter romansów oraz ogólny stosunek Polaków do takich relacji².

Podjęcie problematyki zdrady było dla nas dużym wyzwaniem – temat ten jest bardzo osobisty, przez co trudny do zbadania w bezpośrednim wywiadzie ankieterskim. Mając to na uwadze unikaliśmy w pytaniach sformułowań nacechowanych emocjonalnie, a odpowiedzi na najbardziej drażliwe z nich respondenci wskazywali bez pośrednictwa ankietera, po samodzielnym zapoznaniu się z treścią polecenia. Zastosowaliśmy także szczególny zabieg metodologiczny, który z dużym prawdopodobieństwem umożliwił nam zweryfikowanie deklaracji badanych, a więc określenie przybliżonej liczby romansujących, którzy nie przyznali się do zdrady, gdy byli o nią pytani w sposób bezpośredni. Wszystko to pozwoliło na oszacowanie skali tego zjawiska w Polsce, a w przypadku osób przyznających się do romansów – opisanie ich przebiegu i konsekwencji.

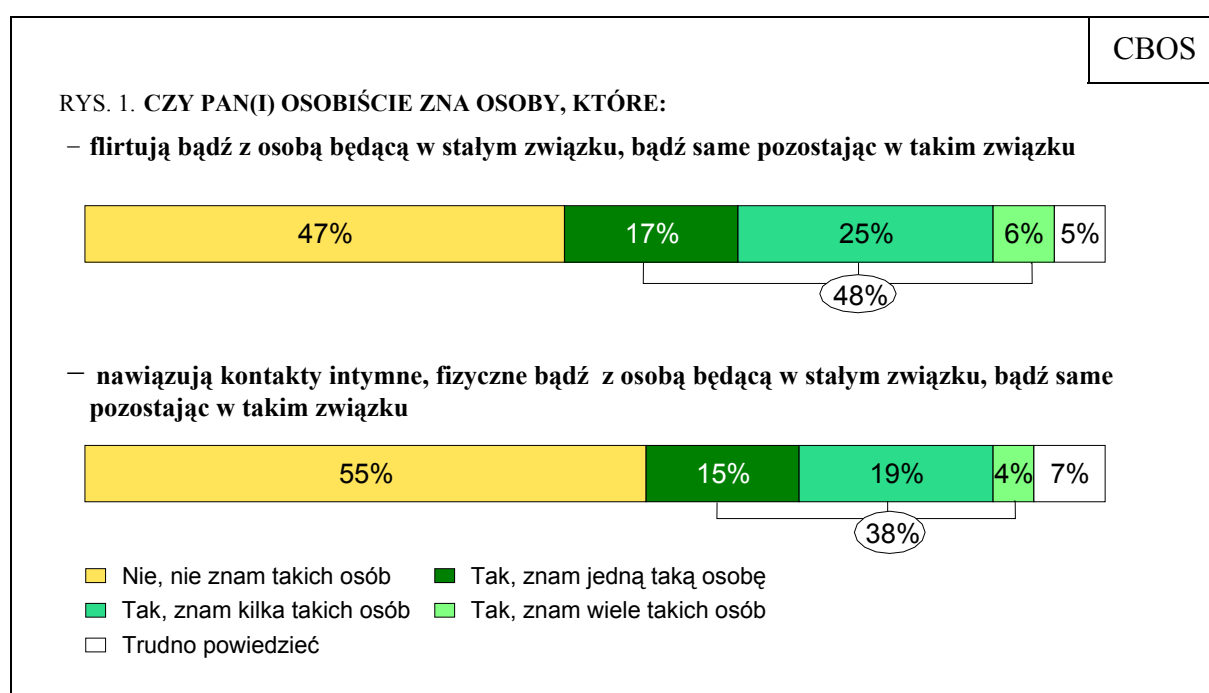
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (254) przeprowadzono w dniach 30 czerwca – 6 lipca 2011 roku na liczącej 1080 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Drugi komunikat poświęcony tej problematyce w przygotowaniu.

ROMANSE WOKÓŁ NAS

W badaniach nad kwestiami intymnymi wskaźnikami na ogół dość miarodajnymi, a przy tym niewprawiającymi w duże zakłopotanie, są pytania dotyczące tego, co respondenci obserwują w swoim bliskim otoczeniu.

Niemal połowa ankietowanych (48%) zna kogoś, kto pozwala sobie na flirt z osobą pozostającą w stałym związku, bądź flirtuje z kimś wtedy, gdy sam jest w takim związku. Prawie dwie piąte badanych (38%) przyznaje, że w ich środowisku są osoby, które w takich relacjach idą o krok dalej – posuwają się do kontaktów fizycznych.

Znajomość osób wdających się w takie flirty i romanse częściej deklarują ludzie młodszy (głównie mający 25-34 lata) niż w wieku emerytalnym. Twierdzącym odpowiedziom na omawiane pytania dość wyraźnie sprzyja też zamieszkiwanie w większej miejscowości, relatywnie lepsze wykształcenie, dobra ocena swojej sytuacji materialnej i lewicowe poglądy polityczne. Częściej niż inni odpowiedzi takich udzielają też wysoko wykwalifikowani specjaliści, badani prowadzący własną działalność gospodarczą poza rolnictwem oraz pracownicy administracyjno-biurowi. Dla znajomości osób posuwających się do zdrady fizycznej nie bez znaczenia okazuje się także płeć ankietowanych i uczestnictwo w praktykach religijnych – częściej przyznają się do niej mężczyźni oraz badani rzadziej praktykujący religijnie (zob. tabele aneksowe).

FLIRTY I ZDRADY – KTO WSTYDZI SIĘ PRYZNAĆ?

W odpowiedziach na zdecydowanie bardziej osobiste pytania o czyny i zachowania ankietowanych odnotowujemy mniej wskazań twierdzących.

Nieco ponad jedna piąta respondentów (22%) deklaruje, że zdarzyło im się flirtować z osobą, o której wiedzieli, że jest w stałym związku, a niewiele mniejsza grupa badanych (19%) udziela twierdzącej odpowiedzi na pytanie o flirt w sytuacji, gdy to oni mieli stałego partnera. Ogólnie, o flircie w jednych bądź drugich okolicznościach mówi co czwarty ankietowany (26%). Mniej osób (14%) wyznaje, że w podobnych sytuacjach zdarzyło im się nawiązywać kontakty fizyczne: co ósmy badany (12%) przyznaje się do relacji intymnych z osobą będącą w stałym związku małżeńskim lub partnerskim, a co dziesiąty (10%) – do fizycznej zdrady swojego partnera.

Dość istotny dla wiarygodności uzyskanych deklaracji wydaje się fakt, iż co czternasty respondent (7%) odmówił odpowiedzi na co najmniej jedno omawiane tu pytanie, w tym co dwudziesty (5%) uznał problematykę każdego z nich za zbyt intymną. Ankietowani, którzy nie udzielili merytorycznej odpowiedzi na żadne pytanie, częściej rekrutują się z grona osób najstarszych – w wieku 65 lat i więcej, w tym emerytów. Większy odsetek odmów może w ich przypadku wynikać zarówno z niechęci do ujawniania tak osobistych informacji, jak i z nieco bardziej prozaicznych przyczyn technicznych – w omawianej części kwestionariusza ankietę przekazywał laptop respondentowi, który w miarę możliwości samodzielnie, w ciszy odczytywał pytania i zaznaczał odpowiedzi. Zapewne największą trudnością zadanie to przysporzyło ludziom starszym, którzy w obsłudze nowoczesnych urządzeń elektronicznych są na ogół mniej biegli niż młodzi. Mniejszy odsetek odmów odpowiedzi na pytania pozwala natomiast sądzić, że ich tematyka okazała się najmniej drażliwa dla osób w wieku 18-24 lata, mieszkańców największych miast, badanych uzyskujących dochody *per capita* powyżej 1500 zł, uczestniczących w praktykach religijnych częściej niż raz w tygodniu oraz rolników i gospodyń domowych.

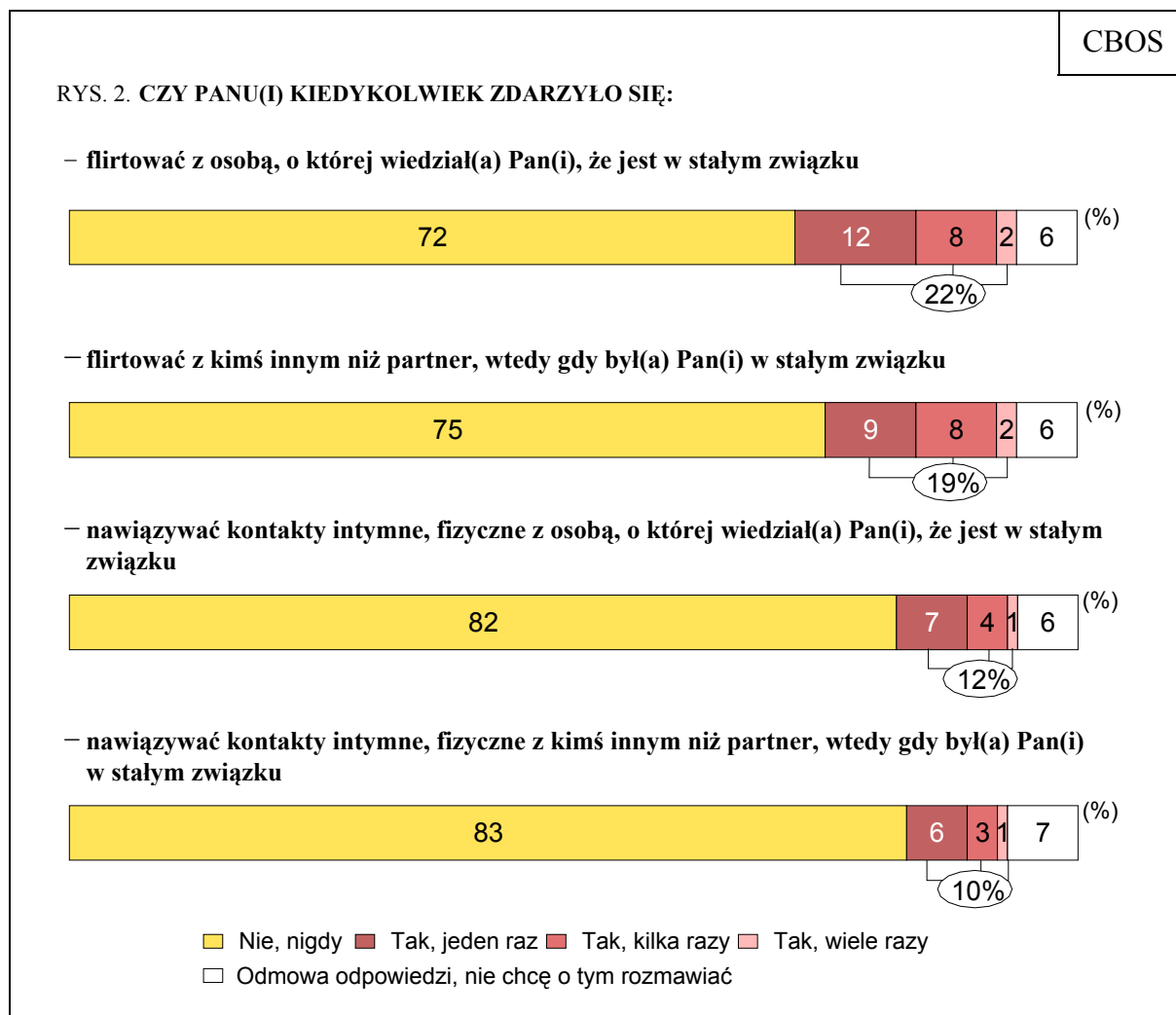

Tabela 1

Respondenci twierdzący, że zdarzyło im się flirtować z osobą, o której wiedzieli, że jest w stałym związku, lub z kimś innym niż partner, wtedy gdy byli w takim związku*	26%
Respondenci twierdzący, że zdarzyło im się nawiązywać kontakty intymne, fizyczne z osobą, o której wiedzieli, że jest w stałym związku, lub z kimś innym niż partner, wtedy gdy byli w takim związku**	14%

* Na podstawie *sumy boolowskiej* odpowiedzi twierdzących na pytania: Czy Panu(i) kiedykolwiek zdarzyło się flirtować: z osobą, o której wiedział(a) Pan(i), że jest w stałym związku / z kimś innym niż partner, wtedy gdy był(a) Pan(i) w stałym związku?

** Na podstawie *sumy boolowskiej* odpowiedzi twierdzących na pytania: Czy Panu(i) kiedykolwiek zdarzyło się nawiązywać kontakty intymne, fizyczne: z osobą, o której wiedział(a) Pan(i), że jest w stałym związku / z kimś innym niż partner, wtedy gdy był(a) Pan(i) w stałym związku?

Moralna ocena romansów jest usankcjonowana społecznie. Mimo samodzielnego wprowadzania danych do komputera, dyskomfort w chwili udzielania odpowiedzi niezgodnej z powszechnie akceptowanymi wartościami mógł skłaniać badanych do mijania się

z prawdą³. Zdając sobie z tego sprawę, zdecydowaliśmy się na przeprowadzenie zabiegu metodologicznego, w wyniku którego możemy ustalić przybliżone nasilenie tego zjawiska korzystając z dodatkowych wskaźników, a nie tylko z odpowiedzi na drażliwe, precyzyjne pytania o nawiązywanie interesujących nas relacji. Rezultaty eksperymentu z dużym prawdopodobieństwem pozwalają stwierdzić, że odsetek romansujących Polaków jest większy (o 11 punktów) od deklarowanego. Można więc przypuszczać, że kontakty intymne z osobą będącą w stałym związku lub z kimś innym niż partner, wtedy gdy sami byli w takim związku, przydarzyły się jednej czwartej ankietowanych (25%).

Tabela 2

	Deklaracje badanych*	Eksperyment metodologiczny
Respondenci, którym zdarzyło się nawiązywać kontakty intymne, fizyczne z osobą, o której wiedzieli, że jest w stałym związku, lub z kimś innym niż partner, wtedy gdy byli w takim związku	14%	25%

* Na podstawie *sumy boolowskiej* odpowiedzi twierdzących na pytania: Czy Panu(i) kiedykolwiek zdarzyło się nawiązywać kontakty intymne, fizyczne: z osobą, o której wiedział(a) Pan(i), że jest w stałym związku / z kimś innym niż partner, wtedy gdy był(a) Pan(i) w stałym związku?

Zarówno z deklaracji badanych, jak i z rezultatów eksperymentu metodologicznego jednoznacznie wynika, że na romans z osobą pozostającą w stałym związku lub na zdradę partnera częściej decydują się mężczyźni oraz osoby rzadziej praktykujące religijnie. Kontaktom takim sprzyja także młodszy wiek (zwłaszcza 25-34 lata), zamieszkiwanie w dużym mieście, lepsze wykształcenie i położenie ekonomiczne oraz lewicowa orientacja polityczna. Do przynajmniej jednokrotnego nawiązania takiej relacji częściej przyznają się kadra kierownicza, specjaliści wyższego szczebla i pracownicy biurowi, natomiast rzadziej – rolnicy, renciści, emeryci oraz gospodynie domowe.

Wyniki eksperymentu metodologicznego pozwalają przypuszczać, że osoby ukrywające fakt nawiązania romansu rekrutują się w zbliżonym stopniu z różnych grup społecznych. Wyjątek od tej reguły stanowią robotnicy niewykwalifikowani, z których prawdopodobnie co piąty (19%) nawiązuje takie kontakty, ale nie przyznaje się do tego w bezpośrednim pytaniu.

³ O tzw. zmiennej aprobaty społecznej (ang. *social desirability bias*) i związanym z nią udzielaniu odpowiedzi na pytania wywiadu pod presją społecznie akceptowanych wartości można przeczytać w anglojęzycznej literaturze metodologicznej, np. Bradburn N. M., Sudman S. [1974], *Response Effects in Surveys: A Review and Synthesis*, Chicago; De Maio T. J. [1984], *Social desirability and survey measurement: a review*, (w:) Turner Ch. E., Martin E. (red.), *Surveying subjective phenomena. Vol. 2*, New York; Hyman H. [1954], *Interviewing in social research*, Chicago.

Tabela 3

		Respondenci, którym prawdopodobnie zdarzyło się nawiązywać kontakty intymne, fizyczne z osobą, o której wiedzieli, że jest w stałym związku, lub z kimś innym niż partner, wtedy gdy byli w takim związku			
		Ogółem	Przyznający się*	Nieprzyznający się**	Różnica (przyznający się – nieprzyznający się)
		w procentach			
Płeć	Mężczyźni	33	22	11	+11
	Kobiety	18	7	11	-4
Wiek	18-24 lata	25	14	11	+3
	25-34	35	24	11	+13
	35-44	25	14	12	+2
	45-54	24	12	12	0
	55-64	23	14	9	+5
	65 lat i więcej	16	5	11	-6
Miejsce zamieszkania	Wieś	18	8	10	-2
	Miasto do 20 tys.	33	18	15	+3
	20-100 tys.	25	13	12	+1
	101-500 tys.	30	19	11	+8
	501 tys. i więcej mieszk.	31	22	9	+13
Wykształcenie	Podstawowe	17	7	10	-3
	Zasadnicze zawodowe	23	12	11	+1
	Średnie	27	16	11	+5
	Wyższe	34	23	11	+12
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	36	26	10	+16
	Średni personel, technicy	30	16	14	+2
	Pracownicy adm.-biurowi	36	20	16	+4
	Pracownicy usług	36	19	17	+2
	Robotnicy wykwalifikowani	26	19	7	+12
	Robotnicy niewykwalifik.	26	7	19	-12
	Rolnicy	20	14	6	+8
	Pracujący na własny rach.	24	17	7	+10
Bierni zawodowo	Renciści	18	9	9	0
	Emeryci	16	8	8	0
	Uczniowie i studenci	26	13	13	0
	Bezrobotni	27	13	14	-1
	Gospodynie domowe i inni	19	9	10	-1
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	16	6	10	-4
	501-750	26	14	12	+2
	751-1000	25	15	10	+5
	1001-1500	22	14	8	+6
	Powyżej 1500 zł	33	23	10	+13
Poglądy polityczne	Lewica	30	20	10	+10
	Centrum	27	17	10	+7
	Prawica	24	12	12	0
	Trudno powiedzieć	20	9	11	-2
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	17	8	9	-1
	Raz w tygodniu	18	8	10	-2
	1-2 razy w miesiącu	27	18	9	+9
	Kilka razy w roku	29	15	14	+1
	W ogóle nie uczestniczy	42	29	13	+16

* Na podstawie sumy boolowskiej odpowiedzi twierdzących na pytania: Czy Panu(i) kiedykolwiek zdarzyło się nawiązywać kontakty intymne, fizyczne: z osobą, o której wiedział(a) Pan(i), że jest w stałym związku / z kimś innym niż partner, wtedy gdy był(a) Pan(i) w stałym związku?

** Na podstawie wyniku eksperymentu metodologicznego

Porównanie odsetka respondentów deklarujących, że zdradzili bądź przyczynili się do zdrady, z odsetkiem tych, których prawdopodobny romans ustaliliśmy dopiero w eksperymencie, umożliwia określenie profili społeczno-demograficznych osób, którym ujawnienie relacji intymnych przychodzi najtrudniej i najłatwiej. O niechęci do wyjawienia tej informacji możemy mówić wówczas, gdy wśród potencjalnie romansujących ankietowani nieprzyznający się do takich relacji przeważają nad tymi, którzy się przyznają. Taki bilans dotyczy kobiet, respondentów w wieku emerytalnym, mieszkańców wsi, badanych z wykształceniem podstawowym, uzyskujących dochody *per capita* poniżej 500 zł, niemających sprecyzowanych poglądów politycznych, praktykujących religijnie co najmniej raz w tygodniu, bezrobotnych, gospodyń domowych oraz, jak już wspomniano, robotników niewykwalifikowanych. Z kolei nieukrywaniu kontaktów intymnych sprzyja zamieszkiwanie w większej miejscowości, relatywnie lepsze wykształcenie, lepsza sytuacja ekonomiczna i mniejsza aktywność religijna. Dość znaczną przewagę osób przyznających się do takich relacji odnotowujemy także wśród mężczyzn, respondentów w wieku 25-34 lata, badanych deklarujących lewicowe poglądy polityczne, a w grupach społeczno-zawodowych – wśród kadry kierowniczej i specjalistów z wyższym wykształceniem, robotników wykwalifikowanych oraz osób pracujących na własny rachunek poza rolnictwem. Należy więc stwierdzić zbieżność cech respondentów w większym stopniu przyznających się do romansu z cechami częściej romansujących – mniejsze skrupowanie tematyką romansów przejawiają na ogół przedstawiciele tych kategorii, w których relacje te przytrafiają się częściej.

W ujęciu uwzględniającym podział na województwa największy odsetek osób przyznających się do romansu odnotowaliśmy w opolskim (21%) i podlaskim (20%), natomiast najmniejszy – w świętokrzyskim (7%), lubuskim (8%) oraz warmińsko-mazurskim (9%).

Wzięcie pod uwagę mniej szczerych badanych – tych, którym prawdopodobnie zdarzyło się nawiązać omawiane kontakty, ale nie przyznali się do tego w bezpośrednim pytaniu, pozwala wyróżnić województwa, których mieszkańcom wyjawienie romansu przysparza najwięcej i najmniej trudności. Przewagę osób starających się skrywać swoje relacje intymne, których istnienie dało się wydedukować dopiero w eksperymencie, odnotowujemy w województwach: wielkopolskim, warmińsko-mazurskim, świętokrzyskim, mazowieckim i kujawsko-pomorskim, natomiast większy odsetek przyznających się do nich – w podlaskim, podkarpackim, opolskim, łódzkim i dolnośląskim.

Rezultaty zabiegu metodologicznego modyfikują ranking powszechności romansów w poszczególnych województwach. Opierając się na tak uzyskanych wynikach można

stwierdzić, że osoby, którym przydarzyły się omawiane relacje stanowią niemal jedną trzecią mieszkańców województw: opolskiego, pomorskiego i śląskiego (po 31%). Interpretacja łącznych wyników nie zmienia natomiast wniosków co do tego, komu takie relacje zdarzają się najrzadziej – najmniej osób zdradzających bądź przyczyniających się do zdrady jest w województwach świętokrzyskim (17%) i lubuskim (15%).

Tabela 4

Województwa	Respondenci, którym prawdopodobnie zdarzyło się nawiązywać kontakty intymne, fizyczne z osobą, o której wiedzieli, że jest w stałym związku, lub z kimś innym niż partner, wtedy gdy byli w takim związku			
	Ogółem	Przyznający się*	Nieprzyznający się**	Różnica (przyznający się – nieprzyznający się)
	w procentach			
Dolnośląskie	20	15	5	+10
Kujawsko-pomorskie	26	12	14	-2
Lubelskie	21	14	7	+7
Lubuskie	15	8	7	+1
Łódzkie	22	16	6	+10
Małopolskie	23	13	10	+3
Mazowieckie	25	11	14	-3
Opolskie	31	21	10	+11
Podkarpackie	24	18	6	+12
Podlaskie	27	20	7	+13
Pomorskie	31	16	15	+1
Śląskie	31	18	13	+5
Świętokrzyskie	17	7	10	-3
Warmińsko-mazurskie	23	9	14	-5
Wielkopolskie	28	11	17	-6
Zachodniopomorskie	23	15	8	+7

* Na podstawie *sumy boolowskiej* odpowiedzi twierdzących na pytania: Czy Panu(i) kiedykolwiek zdarzyło się nawiązywać kontakty intymne, fizyczne: z osobą, o której wiedział(a) Pan(i), że jest w stałym związku / z kimś innym niż partner, wtedy gdy był(a) Pan(i) w stałym związku?

Kolorem zielonym zaznaczono wartości najniższe, a brązowym – najwyższe

GDZIE I Z KIM – O RELACJACH INTYMNYCH I ICH KONSEKWENCJACH

Badanych, którzy przyznali się do nawiązywania kontaktów intymnych z osobą pozostającą w stałym związku, bądź wtedy, gdy sami byli w takim związku, poprosiliśmy, aby krótko opisali ostatnią taką relację.

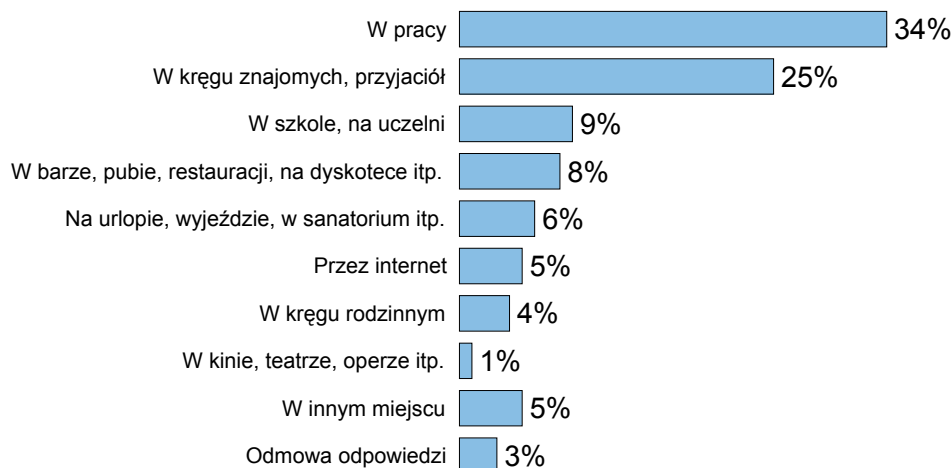
Najwięcej romansów miało początek w pracy (34%) lub w kręgu znajomych, przyjaciół (25%). Co jedenasta znajomość została nawiązana w szkole bądź na uczelni (9%),

a co dwunasta – w barze, pubie, restauracji lub na dyskotecę (8%). Jeszcze mniej relacji intymnych zaczęło się na urlopie, wyjeździe albo w sanatorium (6%), przez internet (5%), w kręgu rodzinnym (4%) lub w kinie, teatrze, operze (1%). Wśród innych miejsc, w jakich badani poznali osobę, z którą łączyły ich kontakty fizyczne, sporadycznie wskazywano wesołe miasteczko, park, sklep, hotel, miejsce czasowego pobytu.

ODPOWIEDZI RESPONDENTÓW DEKLARUJĄCYCH, ŻE ZDARZYŁO IM SIĘ NAWIĄZYWAĆ KONTAKTY INTYMNE, FIZYCZNE Z OSOBĄ, O KTÓREJ WIEDZIELI, ŻE JEST W STAŁYM ZWIĄZKU, LUB Z KIMŚ INNYM NIŻ PARTNER, WTĘDY GDY BYLI W TAKIM ZWIĄZKU (N=151)

CBOS

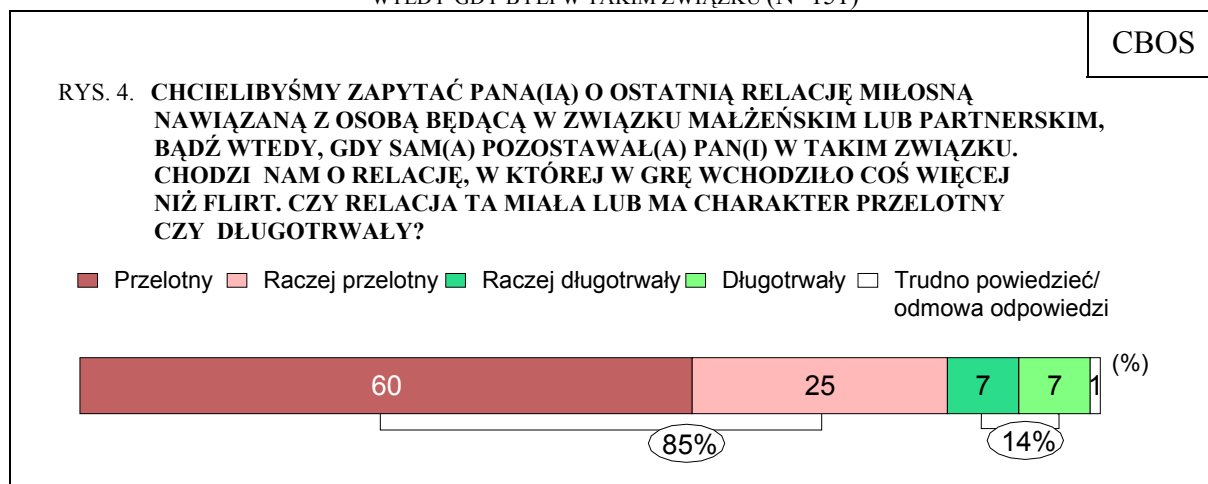
RYS. 3. CHCIELIBYŚMY ZAPYTAĆ PANA(IA) O OSTATNIĄ RELACJĘ MIŁOSNĄ NAWIĄZANĄ Z OSOBĄ BĘDĄCĄ W ZWIĄZKU MAŁŻEŃSKIM LUB PARTNERSKIM, BĄDŹ WTĘDY, GDY SAM(A) POZOSTAWAŁ(A) PAN(I) W TAKIM ZWIĄZKU. CHODZI NAM O RELACJĘ, W KTÓREJ W GRĘ WCHODZIŁO COŚ WIĘCEJ NIŻ FLIRT. GDZIE POZNAŁ(A) PAN(I) OSOBĘ, Z KTÓRĄ ŁĄCZYŁA LUB ŁĄCZY PANA(IA) TA RELACJA?

Relacji miłosnej z osobą, z którą pozostawało się w stosunkach zawodowych, sprzyjało lepsze wykształcenie – przydarzyła się ona prawie połowie romansujących, którzy legitymują się wyższym wykształceniem (49%) i niespełna jednej piątej mających wykształcenie podstawowe (18%); w tej ostatniej grupie zdecydowanie częstsze były relacje z kimś ze znajomych (39%). Praca okazała się też miejscem romansu najczęściej wymienianym przez mężczyzn (36%), podczas gdy najliczniejsza grupa kobiet nawiązywała takie kontakty z osobą poznaną w kręgu znajomych, przyjaciół (33%).

Oceniając trwałość ostatniego romansu, respondenci niemal powszechnie przyznają, że miał on charakter przelotny lub raczej przelotny (85%). Zdecydowanie mniej osób twierdzi, że był on bardziej trwały (14%).

ODPOWIEDZI RESPONDENTÓW DEKLARUJĄCYCH, ŻE ZDARZYŁO IM SIĘ NAWIĄZYWAĆ KONTAKTY INTYMNE, FIZYCZNE Z OSOBĄ, O KTÓREJ WIEDZIELI, ŻE JEST W STAŁYM ZWIĄZKU, LUB Z KIMŚ INNYM NIŻ PARTNER, WTEDY GDY BYLI W TAKIM ZWIĄZKU (N=151)

Na względną przelotność ostatniego romansu wskazuje przeważająca część ankietowanych ze wszystkich grup społeczno-demograficznych. Mimo to ocena jego trwałości jest do pewnego stopnia zróżnicowana społecznie. O relacjach mających charakter długotrwały nieco częściej mówią kobiety (18%), osoby powyżej 34. roku życia – zwłaszcza w wieku 35-44 lata (32%), mieszkańcy miast – przede wszystkim mniejszych, badani rzadziej praktykujący religijnie oraz deklarujący prawicową orientację polityczną (20%). Do przygodnych kontaktów fizycznych w większym stopniu przyznają się natomiast osoby z wyższym wykształceniem (94%), specjaliści (93%), pracownicy usług (93%) i robotnicy wykwalifikowani (92%).

Aby sprawdzić, czy zdradzanie bądź przyczynianie się do zdrady pociąga za sobą jakieś konsekwencje, zapytaliśmy badanych, czy ich ostatnia znajomość spotkała się z krytyką osób postronnych, czy dowiedział się o niej stały partner (ich bądź osoby, z którą pozostawali w relacji) oraz czy doprowadziła ona do rozpadu stałego związku. W każdym z trzech interesujących nas obszarów większość romansujących nie odczuła skutków swojego postępowania. O dezaprobach romansu przez osoby trzecie, jego ujawnieniu oraz o rozpadzie dotychczasowego związku mówi po jednej czwartej romansujących.

ODPOWIEDZI RESPONDENTÓW DEKLARUJĄCYCH, ŻE ZDARZYŁO IM SIĘ NAWIĄZYWAĆ KONTAKTY INTYMNE, FIZYCZNE Z OSOBA, O KTÓREJ WIEDZIELI, ŻE JEST W STAŁYM ZWIĄZKU, LUB Z KIMŚ INNYM NIŻ PARTNER, WTEDY GDY BYLI W TAKIM ZWIĄZKU (N=151)

CBOS

RYS. 5. CHCIELIBYŚMY ZAPYTAĆ PANA(IA) O OSTATNIĄ RELACJĘ MIŁOSNĄ NAWIĄZANĄ Z OSOBA BĘDĄCĄ W ZWIĄZKU MAŁŻEŃSKIM LUB PARTNERSKIM, BĄDŹ W SYTUACJI, GDY SAM(A) POZOSTAWAŁ(A) PAN(I) W TAKIM ZWIĄZKU. CHODZI NAM O RELACJĘ, W KTÓREJ W GRĘ WCHODZIŁO COŚ WIĘCEJ NIŻ FLIRT. CZY RELACJA TA MIAŁA JAKIEŚ KONSEKWENCJE, CZY:

– dowiedział się o niej stały partner Pana(i) lub osoby, z którą pozostawał(a) Pan(i) w relacji

– w jej wyniku związek Pana(i) lub osoby, z którą pozostawał(a) Pan(i) w relacji, rozpadł się

– ktoś zwrócił Panu(i) uwagę, że źle Pan(i) postępuje, skrytykował Pana(i) zachowanie

■ Tak ■ Nie □ Trudno powiedzieć ■ Odmowa odpowiedzi

Z krytyką swojego romansu w zbliżonym stopniu spotykali się respondenci zdradzający swojego partnera (25%), jak i ci, którzy przyczynili się do zdrady romansując z osobą pozostającą w stałym związku (23%). Można więc stwierdzić, że niezależnie od okoliczności romansu jego dezaprobata ze strony osób trzecich jest równie częsta.

Ujawnieniu zdrady sprzyja dłuższy czas trwania intymnej relacji – o tym, że dowiedział się o niej stały partner czy to badanego, czy też osoby, z którą miał on romans, mówi prawie jedna czwarta romansujących przelotnie lub raczej przelotnie (23%) oraz dwuipółkrotnie więcej respondentów określających ostatnią taką relację jako raczej trwałą bądź trwałą (57%).

Wyjście romansu na jaw często wiąże się z zakończeniem dotychczasowego związku małżeńskiego lub partnerskiego, choć nie stanowi to reguły. O tym, że romans był powodem rozpadu związku, przekonany jest też co dziewiąty deklarujący, iż nie dowiedział się o nim stały partner żadnej ze stron (11%), a prawie dwie piąte romansujących, których kontakty ujrzały światło dzienne (39%), przyznało, że nie przyczyniły się one do rozpadu dotychczasowego związku.

ODPOWIEDZI RESPONDENTÓW DEKLARUJĄCYCH, ŻE ZDARZYŁO IM SIĘ NAWIĄZYWAĆ KONTAKTY INTYMNE, FIZYCZNE Z OSOBĄ, O KTÓREJ WIEDZIELI, ŻE JEST W STAŁYM ZWIĄZKU, LUB Z KIMŚ INNYM NIŻ PARTNER, WTEDY GDY BYLI W TAKIM ZWIĄZKU (N=151)

Tabela 5

Chcielibyśmy zapytać Pana(ia) o ostatnią relację miłosną nawiązaną z osobą będącą w związku małżeńskim lub partnerskim, bądź w sytuacji, gdy sam(a) pozostawał(a) Pan(i) w takim związku. Chodzi nam o relację, w której w grę wchodziło coś więcej niż flirt.		Respondenci zdradzający** (N=113)	Respondenci przyczyniający się do zdrady*** (N=133)
		w procentach	
Czy relacja ta miała jakieś konsekwencje, czy ktoś zwrócił Panu(i) uwagę, że źle Pan(i) postępuje, skrytykował Pana(i) zachowanie?*	Tak	25	23
	Nie	71	73
	Trudno powiedzieć	1	1
	Odmowa odpowiedzi	3	3
		Czy relacja ta miała lub ma charakter przelotny czy długotrwały ?*	
		Przelotny, raczej przelotny	Raczej długotrwały, długotrwały
		w procentach	
Czy relacja ta miała jakieś konsekwencje, czy dowiedział się o niej stały partner Pana(i) lub osoby, z którą pozostawał(a) Pan(i) w relacji?*	Tak	23	57
	Nie	72	43
		Czy relacja ta miała jakieś konsekwencje, czy dowiedział się o niej stały partner Pana(i) lub osoby, z którą pozostawał(a) Pan(i) w relacji?*	
		Tak	Nie
		w procentach	
Czy relacja ta miała jakieś konsekwencje, czy w jej wyniku związek Pana(i) lub osoby, z którą pozostawał(a) Pan(i) w relacji, rozpadł się ?*	Tak	61	11
	Nie	39	89

* Pominięto „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

** Na podstawie twierdzącej odpowiedzi na pytanie: „Czy Panu(i) kiedykolwiek zdarzyło się nawiązywać kontakty intymne, fizyczne z kimś innym niż partner, wtedy gdy był(a) Pan(i) w stałym związku?”

*** Na podstawie twierdzącej odpowiedzi na pytanie: „Czy Panu(i) kiedykolwiek zdarzyło się nawiązywać kontakty intymne, fizyczne z osobą, o której wiedział(a) Pan(i), że jest w stałym związku?”

Wyniki naszego sondażu potwierdzają, jak się wydaje, funkcjonujący w polskim społeczeństwie stereotyp – statystyczny romansujący to dobrze sytuowany i wykształcony mężczyzna, pracujący w biurze, najlepiej na wysokim, kierowniczym stanowisku.

Rezultaty eksperymentu metodologicznego pozwalają stwierdzić, że Polacy niechętnie przyznają się do romansów. Bardziej otwarci w tym względzie są przedstawiciele tych grup społecznych, w których omawiane relacje zdarzają się częściej. Można więc przypuszczać, iż w większym stopniu niż innych cechuje ich mniej surowa ocena moralna zdrady, co tłumaczyłoby jednocześnie to, że częściej nawiązują tego rodzaju kontakty.

Deklaracje badanych, którzy zdecydowali się opowiedzieć o swoim ostatnim romansie, wykazują, że najbardziej podatnym gruntem dla takich relacji jest środowisko zawodowe – w pracy spędzamy przecież znaczną część życia. Romanse Polaków na ogół mają charakter dość przelotny i nie pociągają za sobą większych konsekwencji – rzadko krytykują je osoby postronne, równie rzadko dowiadują się o nich stali partnerzy zdradzających, a fakt ujawnienia romansu w wielu przypadkach nie jest wystarczającym powodem do zakończenia dotychczasowego związku.

Opracowała
Natalia HIPSZ

Tabela 1

		Czy Pan(i) osobiście zna osoby, które flirtują bądź z osobą będącą w stałym związku, bądź same pozostając w takim związku?			Liczba osób
		Nie	Tak	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		47	48	5	1061
Płeć	Mężczyźni	45	48	7	493
	Kobiety	49	46	5	567
Wiek	18-24 lata	42	56	2	140
	25-34	36	61	2	203
	35-44	43	52	5	160
	45-54	44	49	7	173
	55-64	54	40	6	210
	65 lat i więcej	63	27	10	175
Miejsce zamieszkania	Wieś	55	40	5	401
	Miasto do 20 tys.	45	46	9	140
	20-100 tys.	43	52	5	205
	101-500 tys.	43	51	5	176
	501 tys. i więcej mieszk.	40	57	3	139
Wykształcenie	Podstawowe	56	34	9	259
	Zasadnicze zawodowe	48	46	6	255
	Średnie	48	49	3	359
	Wyższe	33	63	4	188
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	28	67	5	99
	Średni personel, technicy	49	51		34
	Pracownicy adm.-biurowi	44	56		69
	Pracownicy usług	45	53	2	64
	Robotnicy wykwalifikowani	38	54	7	121
	Robotnicy niewykwalifik.	40	55	5	61
	Rolnicy	58	38	5	59
	Pracujący na własny rach.	39	61		45
Bierni zawodowo	Renciści	60	30	11	76
	Emeryci	59	32	8	228
	Uczniowie i studenci	43	55	3	71
	Bezrobotni	41	48	11	65
	Gospodynie domowe i inni	57	41	2	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	39	58	3	121
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	43	50	7	106
	sekt. pryw. poza rolnict.	35	62	3	237
	prywatnym gosp. rolnym	56	39	5	53
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	51	43	6	146
	501-750	54	41	5	155
	751-1000	46	50	4	198
	1001-1500	46	47	7	167
	Powyżej 1500 zł	43	55	3	149
Ocena własnych war. mater.	Złe	54	39	7	173
	Średnie	49	44	7	477
	Dobre	43	54	3	411
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	55	43	2	55
	Raz w tygodniu	54	40	5	465
	1-2 razy w miesiącu	40	55	5	188
	Kilka razy w roku	37	56	7	222
	W ogóle nie uczestniczy	47	47	6	131
Poglądy polityczne	Lewica	38	56	5	168
	Centrum	45	50	5	362
	Prawica	51	45	5	276
	Trudno powiedzieć	52	40	8	255

Tabela 2

		Czy Pan(i) osobiście zna osoby, które nawiązują kontakty intymne, fizyczne bądź z osobą będącą w stałym związku, bądź same pozostając w takim związku?			Liczba osób
		Nie	Tak	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		55	38	7	1057
Płeć	Mężczyźni	51	41	9	490
	Kobiety	60	34	6	567
Wiek	18-24 lata	53	44	3	140
	25-34	46	48	6	202
	35-44	52	41	6	159
	45-54	51	39	10	172
	55-64	62	32	6	209
	65 lat i więcej	67	21	11	175
Miejsce zamieszkania	Wieś	63	31	6	399
	Miasto do 20 tys.	52	35	13	140
	20-100 tys.	53	39	8	203
	101-500 tys.	49	44	7	176
	501 tys. i więcej mieszk.	49	47	4	139
Wykształcenie	Podstawowe	64	25	11	259
	Zasadnicze zawodowe	57	37	6	253
	Średnie	54	41	5	359
	Wyższe	44	48	8	186
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	44	48	9	98
	Średni personel, technicy	54	46		34
	Pracownicy adm.-biurowi	48	51	1	68
	Pracownicy usług	48	46	5	64
	Robotnicy wykwalifikowani	48	42	10	119
	Robotnicy niewykwalifik.	48	45	7	61
	Rolnicy	63	31	6	59
	Pracujący na własny rach.	45	48	7	45
Bierni zawodowo	Renciści	67	29	4	76
	Emeryci	65	25	10	228
	Uczniowie i studenci	58	38	4	71
	Bezrobotni	49	39	12	65
	Gospodynie domowe i inni	67	29	4	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	51	43	6	121
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	50	40	9	103
	sekt. pryw. poza rolnict.	42	52	6	236
	prywatnym gosp. rolnym	62	30	8	53
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	60	33	8	145
	501-750	60	34	6	155
	751-1000	53	40	6	198
	1001-1500	58	36	6	166
	Powyżej 1500 zł	50	42	8	149
Ocena własnych war. mater.	Złe	58	35	7	173
	Średnie	58	34	9	476
	Dobre	52	43	5	408
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	67	29	4	55
	Raz w tygodniu	61	34	6	464
	1-2 razy w miesiącu	52	43	5	186
	Kilka razy w roku	48	39	12	221
	W ogóle nie uczestniczy	50	42	8	131
Poglądy polityczne	Lewica	48	45	7	168
	Centrum	54	40	6	362
	Prawica	58	35	7	272
	Trudno powiedzieć	61	31	9	255